

בין הומור לפורנוגרפיה

ברית האחרי-באפריה

שה שלושה תלמידי

בית-ספר "בליך"

גרמה לסילוקם מבית-הספר

מהלכת האחרי-באפריה של יואב פלטי... ניק, ארנון ראמי ומשה נוביץ, תלמידי כיתה י"ב בבית-הספר התיכון על שם בליך ברמת-גן, נתקבלה עליידי מורי בית-הספר ברצינות רבה מדי. השלושה הוציאו לאור עיתון מחתרתי בשם חגג ודעת, שהופץ באחרי-באפריה בבית-הספר. העיתון הורחם עליידי הנהלת בית-הספר, שכינתה אותו "עיתון פורנוגרפי", ושלושת התלמידים בני 17 סולקו, עוד באותו יום, מבית-הספר.

ראיון עם "ביכו" מהו שהרגיו כל-כך את המורים ואת המנהל, ושגרים לסילוקם המיידי של השלושה? המאמרים בעיתון התומים בשמות בדויים. מרבית הרשימות חתומות בכינוי ארני דמיקולו המסביר, כבר בעמוד הראשון, בדבר המערכת: "חגג ודעת פירושו, שאם תבואו במגע עם העיתון אולי תהיה לכם קצת דעת."

חגג ודעת, שמחירו הנומינאלי שתי לירות אבל ערכו עולה בהתמדה, מכיל בדיחות, סאטירות, הלקאה של בית-הספר ומועצת-התלמידים וקאריקטורות. במרכז העיתון ראיון אמיתי עם "ביכו" - הוא

תלמיד-עורך פרטיניק אין חופש-ביטוי

יורם ביכונסקי - המספר על תקופת שהותו בכלא, בעת מעצרו בפרשת רצח רחל הלר.

מה שהרגיו במיוחד את המורים, והביא לידי לחצם על המנהל להחרים את העיתון, היו כמה איורים המתארים, בצורה קאריקטוריסטית, תנחות-מישגל שונות.

בבוקר האחרי-באפריה השנה התייצב משה נוביץ, האחראי להפצת חגג ודעת, במיסדרונת בית-הספר, והכריז על העיתון: "מטרתו של העיתון לא היתה להפוך את סידרי בית-הספר, או לעשות משהו אנטי-מסדי", מסביר העורך הצעיר. "הי עיתון נועד לשמש במה ודוגמה לחופשי הביטוי הקיים, או לא קיים, במסודות-החיינוך בארץ."

זה לא עזר להם. ברור שההנהלה תגיב באחת משלוש האפשרויות הבאות: תברר מי הם חברי המערכת, תענישם ותעיפם מבית-הספר; תזמין את חברי המערכת לבידור, תזהירם (עם או בלי הורים), ותסגור עניין בשקט; לא תגיב כלל. כך כתב ארני דמיקולו בפנת העיתון, והוא הוסיף ופירש את כוונת המוציא-איש-לאור: "במקרה הראשון, אות לכך שאין חופש-ביטוי; במקרה השני, אות שיש חופש-ביטוי; המקרה השלישי יגלה את אוזלת-ידיה של ההנהלה."

וההנהלה אכן נפלה בפח שטמנו לה העיתונאים הצעירים. כאשר שמע המנהל, אריה קולבר, על עיתון-התלמידים החדש המופץ במיסדרונת בית-הספר, מיהר לציאת את חדרו, סמוך ורגו, פנה אל המרפץ, משה נוביץ, שהכריז במיסדרונת על "עיתון הפרובוקציות של בית-ספר בליך", חטף מידו את הגיליונות שטרם נמכרו, ופנה להסתגר בחדרו.

התלמידים עצמם לא התרגשו במיוחד מן המאמרים ה"פורנוגרפיים", כהגדרת המנהל. המורים, לעומת זאת, נרעשו. נוסף לרישומים, שהעלו סומק על פניהם (ולא היוזו לתלמידים, כעדותה של תלמידת השישיה), נפגעו עמוקות ממישפט שפגע, לטענתם, בזכר הנופלים: "על קיר הנופלים של בית-הספר כתוב באותיות-זהב: מנשרים קלו מאריות גברו. ויש להוסיף: אבל זה לא עזר להם."

מי הורעזעו ורמה? בלחץ המורים, הוחלט לברר מי הם הכותבים. לא הסתירו יותר מדי את עובדת היותנו היוזמים והכותבים. מספר יואב פלטיניק ארוך-השיער, המנהל הזמין אותנו לחדרו, והר דינו שאנחנו יכולים ללכת הביתה ליוזב ולחבריו היתה זו הוכחה לכך שאין חופש-ביטוי בבית-הספר.

יוזב, ארנון ומשה נתפסו גם הם לפאק גיקה, למרות שהיו את הכל מראש על דפי העיתון. אנחנו לא רוצים לדבר, כי אחרת נסתבך עוד יותר, אמר משה מבעד לדלת-ביתו הנעולה. ההורים, מצידם, לחצו אף הם על הנערים שלא ידברו.

מנהל מחלקת-החינוך בעיריית רמת-גן, פינחס זומר החליט, לאחר שהופעל עליו לחץ מצד ההורים, כי "אחרי חופש-הפסח תתכנס המועצה הפדגוגית של בית-הספר לדיון מיוחד בפרשה, והיא שתחליט אם ההשעייה תבוצע או לא."

דרכי-אדם

המלכה מעתיקות ג'

היא מוגה תה למנך

מרוקו, ובזכותה בא

דבית-הכנסת ביום-הכיפורים

כאשר היתה זוהרה כהן אלפסייה הזמרת הלאומית של מרוקו ומוגה תה בביתה הר מפואר שבעיר פאס למלך חסן ולאביו, מוחמד החמישי, עדיין לא העלתה בדעתה שיום אחד תמצא עצמה מתגוררת בדירת-שיכון באשקלון, כשהיא מתרפקת על המזכרות שבביתה ועל זיכרונות-העבר.

כיום, בגיל 60, היא עדיין דמות דרמאטית, אסגם מוזרה במיקצת. היא לבושה תמיד בשמלות ארוכות רקומות בזהב, עיניה מאופרות בכבדות, שערה צבוע שחור ושפתיה לוחטות באדום עז.

זוהרה אלפסייה, המזכירה בדמותה ואף מנסה לחקות את הזמרת הלאומית של מצרים, אום כולתום, היתה - בימי-זוהרה - בת-בית בחצר-המלכות של מרוקו. היא נשאה קולה בשר באוזני חוסיין מלך ירדן, שאף נשק את ידה, ושרה גם באוזני גמאל עבד אל-נאצר וחיבי כורגיבה, ועוד רבים מנכבדי העולם הערבי.

ארמון בשיכון. כיום, לא נותר לה אלא להתרפק על העבר, ולסמוך על מעריציה הוותיקים שזימוניה מפעם-לפעם לי הנעים להם זמר בשמחותיהם. למרות שהיא מתגוררת במקום הקרוי שיכון-עתיקות ג', היא מסרבת להיכנע להווה.

עם הכניסה לדירה, מתגלה לעין האורח עולם אחר. החדרים מוארים באור-יחירות, גם בצהרי-יום, כיוון שזוהרה אהבת לראות את דמותה המוארת, כשהיא משתקפת בד עשרות המראות הפזורות בכל פינות הבית. ערימת עבד מיוזנים ושטיחים רקומים מגובבים זה על-גבי זה, ומכוסים אריגים שזורים זהב, הקירות צבועים סגול וירוק, נגד עין-הרע. במטבח דולקים עשרות נרות, לזכר כל האבות.

זוהרה מאמינה שהדלתק הנרות בימי הר שבו נוסף לשת, שומרת עליה מכל רע. מאותה סיבה היא מאמינה גם בחתולים. החתול הפרטי שלה, מושי, צמוד לזרועותיה כל העת, ואפילו למכולת הוא הולך אחריה. לחתול ולבעלה של זוהרה שם זה, אבל הבעל - שהוא בעלי-קיוסק - איננו נעלב. מאז נשא אותה לאשה, בהיותה בת 12 והוא מבוגר ממנה בעשר שנים, הספיק להתרגל לשיגיגותיה. בגיל 15 יל-זה זוהרה את בתה הבכורה, ואחריה עוד

זוהרה אלפסייה בביתה ארמון מצועצע

זוהרה בקזבלנקה בדיית שיכון

שתי בנות ושני בנים. כל הבנות נשואות לאזרחים אמריקאיים וחיות באמריקה. שני הבנים מתגוררים בסמוך.

הזמיר מפאס. מאז היא זוכרת את עצמה, הנעימה ומירות. גם לאחר שנישאה בגיל כה צעיר המשיכה לשיר, ואף נסעה לפריס ללמוד בבית-ספר למוסיקה. בשובה מצרפת למרוקו החלה מופיעה עם תזמורת משלה, והפכה חביבתו של המלך מוחמד החמישי, שלא פעם היה בא לוויולה שלה בת שיבעת החדרים, בלוויית שריו, כדי לשמוע את שירתה. המלך חיבב את היהודים וכינה אותה "היהודיה הצדיקה שלי". בפני כל נקראה "מוחליסה", "הצדיקה", ומכאן שאסור היה לפגוע בה או להעליבה, כי היתה בכך פגיעה למלך.

בגללי גם היה בא המלך ביום-הכיפור ל"בית-הכנסת היהודי, כדי לשמוע את התפילה. וכשמת המלך, היה בנו, חסן, מזמין אותי לחצר-המלכות, מספרת זוהרה.

לפני 12 שנים עלתה זוהרה עם מישפחתה ארצה, והסוכנות העבירה אותם לאשקלון, שם היא נהנית עד היום ממעמד מיוחד בין שכניה בני-יעדתה, ומוכרת לכולם. שם-מישפחתה האמיתי הוא כהן-חמו, אך מכיוון שנולדה בעיר פאס שבמרוקו, נכתב על תקליטיה השם זוהרה אלפסייה, ונשאר.

דירה יותר גדולה. בהופעה פומבית זכתה כאשר, לפני עשר שנים, נערכה תערוכה עליידי התאחדות יוצאי אפריקה הצפונית בארץ. זוהרה הביאה לתערוכה קסנון סגול, רקום כולו בזהב, שאותו קיב לה במתנה ממלך מרוקו, ומתחייב עתיק שממנו היתה מוגנת תה למלך. באותה הזדמנות ולגן אליה לברכה גיאי-המדינה המנוח ולגן שור, ושרי-החינוך המנוח זלמן ארן. על שניהם היא מדברת בהערצה, כמו על המלך.

רק דבר אחד אין היא מבינה: מדוע לומרת נכבדה כמותה, שנפגשה עם נשיא המדינה, לא מסדרים דירה יותר גדולה. אך התוכניות לעבור דירה נגנזו, ובינתיים

חיים היא, הבעל והחתול מושי ואמה הר זקנה של זוהרה, בארמון המצועצע בן שלושת חדרים, שמקומו באגדות אלף-לילה-לילה.

מינוטים

אזרח סוג ב'

כשערכי מבקש לערוך

פוזחה - מכים אותו

ושוחחים לבית-משוגעים

איברהים דעבוב, בן 25, נוצרי תושב בית-לחם, הוא פועל-דפוס. לפני שנה, בר ערב-פסח, נתבקש להישאר במקום עבודתו. דפוס הוד בירושלים היהודית, לביצוע עבודות נוספות. סיפר איברהים: באותו ערב, מאחר שהתבקשתי להישאר בעבודה עד שעה מאוחרת, יצאתי מבית-הדפוס ל"סטייקיית חצות ברחוב אגריפס, כדי לאכול משהו."

נתיבי-היפורים. כעבור שעה קלה מצא עצמו איברהים חבוט ומוכה, על ריצת פת בית-הדפוס. התלוצצתי עם המלצר ה"יהודי, שהלכתי גם קודם, כשהייתי קונה דברים קטנים במיסעדה", סיפר. "הוא הת' עצבו עלי, והחל להכות אותי. אחרי-כך הגיעו למקום הקטטה שניים מבעלי-המקום, מיכה שהוא יהודי וצדוק גאח'ס שהוא נוצרי שהתגייר, וצעקו עלי: תסתלק מפה!"

"ביקשתי הסבר, ואז התנספו עלי השלושה - המלצר ושני בעלי-המקום - ויחד עם עוד כמה צעירים ערביים מעובדי המקום החלו מכים בפני ובכל חלקי גופי. איבדתי את הכרתי, וכנראה גררתי לבית-הדפוס עליידי פועלים יהודיים ש"עבדו איתי, ושנמצאו אותה שעה במקום." איברהים התאושש בבית-הדפוס, ומעביר דו שלח אותו לביתו. "בדרך חזרה נכנסתי (המשך בעמוד 43)